

KAMBOÇYA

İL AÇ VE TIBBİ CİHAZ SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih : 28 Eylül 2025

Raporu Hazırlayan: **Punom Pen Ticaret Müşavirliği**

İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

1. Ülke Pazarında İlaç ve Tıbbi Cihaz Sektörü

Kamboçya ilaç ve tıbbi cihaz pazarı büyümekte olan, fakat güçlü biçimde ithalata dayalı bir pazardır. Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Ticaret İdaresi (ITA) ve sektör kaynaklarına göre ilaçların yüzde 90'dan fazlası ithal edilmektedir. Özel hastanelerin artması, kamu sağlık kapasitesinin güçlendirilmesi, kronik hastalık yükünün yükselmesi ve evrensel sağlık kapsayıcılığı hedefleri sektör talebini desteklemektedir. Bu yapı, özellikle jenerik ilaç, tezgah üstü satılan ürün (over the counter - OTC), pansuman malzemesi, tanı kitleri ve temel/orta teknoloji tıbbi cihaz ihracatçıları için pazarı cazip kılmaktadır.

1.1 İlgili Sektörde Üretim

Kamboçya'da ilaç ve tıbbi cihaz sektöründe yerli üretim kapasitesi sınırlı olup sektör büyük ölçüde ithalata dayalı bir yapıya sahiptir. Ülkede kullanılan ilaçların önemli bir kısmı başta Hindistan, Tayland, Çin, Fransa ve Vietnam olmak üzere çeşitli ülkelerden ithal edilmektedir. Bununla birlikte son yıllarda sağlık sektörüne yönelik yatırımların artması ve yerli üretim kapasitesinin geliştirilmesine yönelik politikalar doğrultusunda sınırlı ölçekte yerli üretim faaliyetleri bulunmaktadır.

Kamboçya Sağlık Bakanlığı'na bağlı İlaç ve Gıda Departmanı (Department of Drugs and Food - DDF) verilerine göre ülkede faaliyet gösteren sınırlı sayıda ilaç üretim tesisi bulunmaktadır. Bu tesisler ağırlıklı olarak temel jenerik ilaçlar, vitaminler ve bazı antibiyotik ürünlerin üretimini gerçekleştirmektedir. Ülkede ayrıca bazı medikal sarf malzemeleri ve tıbbi tekstil ürünleri üretimi de yapılmaktadır.

Başlıca yerel üretici firmalar arasında aşağıdaki şirketler öne çıkmaktadır:

- Pharmaceutical Manufacturing Company (PPM)
- Cambodia Pharmaceutical Enterprise (CPE)
- Santelys Pharmaceutical Manufacturing

Söz konusu firmalar çoğunlukla jenerik ilaç üretimi yapmakta olup üretim kapasiteleri sınırlıdır. Bu nedenle ülkede kullanılan yüksek katma değerli ilaçlar ve ileri teknoloji tıbbi cihazlar büyük ölçüde ithalat yoluyla temin edilmektedir.

Tıbbi cihaz üretimi ise ilaç sektörüne kıyasla daha sınırlı olup ülkede yalnızca bazı basit tıbbi sarf malzemeleri ve medikal tekstil ürünleri üretilebilmektedir. İleri teknoloji medikal cihazlar (örneğin görüntüleme sistemleri, ortopedik implantlar ve yoğun bakım ekipmanları) tamamen ithalata bağımlıdır.

Genel olarak değerlendirildiğinde Kamboçya'da ilaç ve tıbbi cihaz sektöründe yerli üretimin sınırlı olması, ithalata dayalı bir pazar yapısının oluşmasına neden olmakta ve bu durum yabancı üreticiler açısından pazara giriş ve ihracat açısından önemli fırsatlar yaratmaktadır.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Ülkede hem ilaç hem tıbbi cihaz kategorisinde yer alan ürünlerin üretiminin oldukça kısıtlı olduğu yukarıdaki başlık altında detaylıca anlatılmıştır. Bu çerçevede resmi ve kapsamlı bir üretici fiyat endeksi yayımlanmamaktadır. Sektör için yeknesak bir ortalama üretici fiyatı vermek mümkün değildir. Bununla birlikte, piyasa gözlemleri, jenerik ürünlerin ve temel OTC kalemlerinin düşük ve orta fiyat segmentinde yoğunlaştığını; ithal markalı ilaç, tanı kiti ve cihazlarda ise fiyatların belirgin biçimde yükseldiğini göstermektedir. Tıbbi cihazlarda fiyat, teknik özellik, satış sonrası servis ve garanti süresine göre ciddi farklılık gösterebilmektedir.

1.3 İlgili Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

Yerli üretimin bu sektörde oldukça sınırlı olduğu yukarıda belirtilmiştir. Başlıca yerel üretici firmalar arasında aşağıdaki üç şirket öne çıkmaktadır:

- Pharmaceutical Manufacturing Company (PPM)
- Cambodia Pharmaceutical Enterprise (CPE)
- Santelys Pharmaceutical Manufacturing

Firmalarımızın sektörel temasları için öne çıkan temas noktaları Kamboçya Sağlık Bakanlığı, İlaç ve Gıda Departmanı (DDF), Kamboçya Avrupa Ticaret Odası Sağlık Hizmetleri Komitesi (EuroCham Cambodia Healthcare Committee) ve Kamboçya Ticaret Odası (Cambodia Chamber of Commerce – CCC)'dir.

1.4 İlaç ve Tıbbi Cihaz Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

2025 yılı itibarıyla Kamboçya'da 3.846 kayıtlı eczane ve 527 ilaç ithalat/ihracat şirketi ve şubesi bulunmaktadır. Perakende satışlarda bağımsız eczaneler ile küçük zincirler baskın, toptan satışta ise lisanslı distribütörler ve ithalatçılar belirleyicidir. OTC ürünlerde vitamin, gıda takviyesi ve probiyotikler öne çıkmaktadır.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1 İlaç ve Tıbbi Cihaz Sektöründe Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

	Ülke Adı	İthalat Değeri (\$)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Hindistan	47.500.000	17,8
2	Fransa	33.250.000	12,4
3	Tayland	22.900.000	8,6
4	Çin	13.910.000	5,2
5	Güney Kore	9.650.000	3,6
6	ABD	8.230.000	3,1
7	Almanya	6.970.000	2,6
8	Singapur	2.860.000	1,1
9	Japonya	2.740.000	1,0

10	Türkiye	1.090.000	0,4
	Türkiye	1.090.000	0,4

Yukarıdaki tablo, 2024 yılı için teyit edilebilen ilaç ağırlıklı ülke bazlı ithalat görünümünü göstermektedir. En güncel rakamlar bu yıla aittir. Tıbbi cihaz tarafında kamuya açık kaynaklarda veri çok sınırlıdır bu nedenle tablo ilaç tarafı esas alınarak hazırlanmıştır. Tıbbi cihaz tarafında Çin, Japonya, Almanya ve Tayland öne çıkan tedarikçiler olarak görülmektedir.

2.2 İlaç ve Tıbbi Cihaz Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Kamboçya'nın ilaç ve tıbbi cihaz sektöründeki ihracatı düşük hacimlidir ve birkaç pazarda yoğunlaşmaktadır. 2024 verilerinde Fransa, Çin, Güney Kore ve İspanya öne çıkmaktadır.

	Ülke Adı	İhracat Değeri (\$)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Fransa	6.990.000	n.a.
2	Çin	4.950.000	n.a.
3	Güney Kore	3.310.000	n.a.
4	İspanya	3.220.000	n.a.
5	Lao PDR	56.480 (2023)	n.a.
6	Togo	44.490 (2023)	n.a.
7	Vietnam	6.780 (2023)	n.a.
8	Malezya	3.670 (2023)	n.a.
9	Singapur	60 (2023, 901920)	n.a.
10	Japonya	240 (2023, 902519)	n.a.
	Türkiye	n.a.	n.a.

*Miktar bilgisinin bulunması mümkünse

2.3 İlaç ve Tıbbi Cihaz Sektöründe Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (\$)	Türkiye'den İthalatı (\$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
901890	Tıbbi/cerrahi/dişçilik/veterinerlik alet ve cihazları	48.252.620	n.a.	n.a.
300510	Cerrahi bant / yapışkan pansuman	2.952.860	n.a.	n.a.
300215	Tanı kitleri (immünolojik reaksiyonlara dayalı)	689.580	n.a.	n.a.
280440	Tıbbi oksijen	629.590	n.a.	n.a.

841920	Tıbbi/cerrahi/laboratuvar sterilizatörleri	447.700	6.200	1,4
300590	Emdirilmiş/kaplanmış gazlı bez, bandaj vb.	112.030 görünen partner toplamı)	n.a.	n.a.
382100	Viral taşıma ortamı seti / swab set	28.330	n.a.	n.a.
300490	Perakende dozlandırılmış ilaçlar	n.a. (2024 chapter-altı değerler partner bazında teyitli)	998.980	n.a.
300220	İnsan aşılıarı	n.a. (2024 partner sayfalarında teyitli alt kalem)	n.a.	n.a.
902214	Dijital röntgen/medikal görüntüleme cihazları	n.a.	n.a.	n.a.

2.4 İlaç ve Tıbbi Cihaz Sektöründe Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Ürün Adı	Tarife Pozisyonu (6 Basamaklı)	İhracat Değeri (\$)	Türkiye'ye İhracatı (\$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
Diğer ilaçlar (karışık/karışık olmayan; perakende dozlandırılmış)	300490	8.336.800	n.a.	n.a.
Kızılötesi termometreler	902519	5.159.150	n.a.	n.a.
Emdirilmiş/kaplanmış gazlı bez, bandaj vb.	300590	4.950.000	n.a.	n.a.
Pharmaceutical goods / farmasötik müstahzarlar	300650	3.300.000	n.a.	n.a.

Tıbbi ventilatör/CPAP/BiPAP/oksijen konsantratörü	901920	60 (2023)	n.a.	n.a.
İnsan aşılı ve biyolojik ürünler	300220	697	n.a.	n.a.
Cerrahi bant / yapışkan pansuman	300510	130	n.a.	n.a.
Tıbbi/cerrahi alet ve cihazlar	901890	106.050	n.a.	n.a.
Steril farmasötik mallar	300610	n.a.	n.a.	n.a.
Diğer medikal sarf ürünleri	300650	n.a.	n.a.	n.a.

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

TradingEconomics/UN Comtrade verilerine göre Kamboçya'nın 2024'te Türkiye'den ilaç ithalatı yaklaşık 1,09 milyon ABD doları, tıbbi cihaz ithalatı ise yaklaşık 275 bin ABD dolarıdır. Böylece sektörün Türkiye menşeli toplam ithalatı yaklaşık 1,37 milyon ABD doları seviyesindedir.

3.1 Sektörde Ülkemizin Kamboçya'ya İhracatı (1.000 \$)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	Önceki Yıl (\$) (2024)
1	300490	Perakende dozlandırılmış ilaçlar	998,98
2	300280/300290	Kan ürünleri, aşılı, antisera vb.	66,86
3	300650	Pharmaceutical goods	23,88
4	841920	Sterilizatörler	n.a.
5	901890	Tıbbi-cerrahi alet ve cihazlar	n.a.
6	300510	Cerrahi bant	n.a.
7	300590	Bandaj/gazlı bez	n.a.
8	300215	Tanı kitleri	n.a.
9	280440	Tıbbi oksijen	n.a.
10	382100	Swab/viral taşıma seti	n.a.
	TOPLAM		1.089,72

3.2 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Miktar ton/kg/litre ...)*

Kamboçya ikili ticaret rakamlarını HS2 bazında paylaşmaktadır. Bu çerçevede Türkiye-Kamboçya arasında ilgili fasılların alt kırılımlarını karşılaştırılabilir biçimde veriye erişilememiştir.

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

İlaç ve tıbbi cihaz sektörü için birincil hedef pazar başkent Phnom Penh'dir. Özel hastaneler, büyük eczaneler ve ithalatçılar burada yoğunlaşmıştır. İkincil hedef merkezler Siem Reap, Battambang ve Sihanoukville'dir. Kamu hastane ağı ülke geneline yayılmış olsa da yüksek satın alma gücü ve dağıtım altyapısı başkentte toplanmış bir görünüm sergilemektedir.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Pazar ithalatçı-distribütör ağı etrafında şekillenmektedir. Çok uluslu markalar ve bölgesel jenerik tedarikçileri; DKSH Cambodia, Mega Lifesciences, Ucare Pharmacy, yerel eczane/dağıtım ağları ve lisanslı ithalat şirketleri üzerinden pazarda yer almaktadır. Üretim tarafında PPM Pharmaceutical Manufacturing, Cambodia Pharmaceutical Enterprise ve Santelys gibi sınırlı sayıda yerel üretici bulunmakla birlikte pazarın ana yapısı ithalat ve dağıtımdır.

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

- Ministry of Health - Department of Drugs and Food (DDF), Phnom Penh

Adres: Samdach Penn Nuth Blvd. (Street 289), Sangkat Boeung Kok2, Toul Kork District, Phnom Penh, Cambodia.

Telefon: (855) 23 880 247 / (855) 23 880 248

Websitesi: ddf.moh.gov.kh

- EuroCham Cambodia - Healthcare Committee, Phnom Penh

Adres: #30 Preah Norodom Boulevard, 3rd floor BRED Bank Building, Khan Daun Penh, Sangkat Phsar Thmey 3, 12210 Phnom Penh, Cambodia

Telefon: +855 023 964 141

Eposta: info@eurochamcambodia.org

Websitesi: <https://www.eurocham-cambodia.org/>

- Cambodia Chamber of Commerce, Phnom Penh

Adres: Building No.7D, Russian Blvd, Sangkat Tek Laok 1, Khan Toul Kok, Phnom Penh, Cambodia.

Telefon: +(855) 23 880 795

E-posta: info@ccc.org.kh

Websitesi: www.ccc.org.kh

- Institute of Standards of Cambodia (ISC), Phnom Penh

Adres: No: 538 National Road No.2, Sangkat Chak Angre Leu, Khan Meanchey, Phnom Penh

Telefon: +855 8198 9450

Eposta: misti-tbt@isc.gov.kh

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

EuroCham Cambodia üye rehberi, Kamboçya Ticaret Odası üye rehbersi, PHAR-MED fuar katılımcı listeleri.

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Temel belgeler: ticari fatura, paket listesi, konşimento/taşıma belgesi, menşe şahadetnamesi, ürün kayıt/onay belgeleri, serbest satış sertifikası, GMP sertifikası, analiz sertifikası/CoA (ürüne göre), etiket/marka onayı ve lisanslı ithalatçı bilgileri. Tıbbi cihazlarda teknik dosya, risk sınıfı, kullanım talimatı ve yetkili temsilci belgeleri önem taşır.

Tüm icracı Bakanlıklar ve Kurumlar adına Ekonomi ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan bir web sitesi bulunmaktadır. Bu web sitesinden gümrük izinleri ve vergileri ve ticari düzenleyici prosedürler ve dokümantasyon gereklilikleri dahil olmak üzere gerekli tüm ticari bilgilere erişim sağlanabilmektedir. <https://www.cambodiantr.gov.kh/index.php?r=SearchProcedure/index>

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

Kamboçya Krallığı'na ithal edilmek istenen mallar ve ilgili hizmetler (muaf mallar hariç);

- gönderinin değeri 4,000 ABD Doları (FOB) ya da daha fazla ise ve,
- daha düşük bir değere sahip kısmi mal sevkiyatlarını ve ilgili hizmetleri içeriyor, ancak tüm bu tür kısmi sevkiyatın toplam değeri 4,000 ABD Doları (FOB) ya da daha fazla ise sevk öncesi incelemeye tabiidir.

İlaç ve tıbbi cihazlar, muaf mallar kategorisinde yer almaz.

Yetkilendirilmiş gözetim şirketleri aşağıda sıralanmıştır:

- Bureau Veritas (<https://group.bureauveritas.com/>)
- TÜV Rheinland Cambodia (<https://www.tuv.com/cambodia/en/pre-shipment-inspection.html>)
- Quality Defender (<https://www.qualitydefender.com/showlist/pre-shipment-inspection-in-cambodia.html>)
- HQTS (<https://www.hqts.com/>)
- Tetra Inspection (<https://tetrainspection.com/pre-shipment-inspection/>)
- V-Trust (<https://www.v-trust.com/en/about-us/v-trust-profile>)
- AIM Control Group (<https://aimcontrolgroup.com/en/search.html/>)
- Intertek (<https://www.intertek.com/>)
- Goodada Inspection (<https://inspection.goodada.com/en>)
- VIS (<https://vnvis.com/inspection-service-in-cambodia/>)
- Export U (<https://erd.export-u.com/>)

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri

PHAR-MED Cambodia, sektörün ülkedeki başlıca uluslararası fuarıdır. 2026 yılında 26-28 Ağustos 2026 tarihlerinde Phnom Penh DIECC'de gerçekleştirilecektir. Milli katılımı değildir.

4.6 Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

2026 yılı için OSTİM Medikal Sanayi Kümelenmesi destekli Vietnam-Kamboçya Sağlık ve Medikal Sektörü Yurtdışı Ticaret Heyeti duyurulmuş ancak tarihi kesinleştirilmemiştir. Ticaret Bakanlığı, DEİK, ihracatçı birlikleri ve sektörel kümelerin duyurularının izlenmesi önerilir.

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Sağlık ürünleri alımlarında Kamboçya Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlar, kamu hastaneleri, ile HIV/AIDS Mücadele için Ulusal Merkez (National Center for HIV/AIDS), Dermatology and STD (NCHADS) gibi program kurumları ile UNOPS/UN kuruluşları görünür alıcılar arasındadır. Açık ihale duyuruları resmi kurum siteleri yanında UNOPS ve ticari ihale platformlarında da yer alabilmektedir.

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Kamboçya, 13 Ekim 2004 tarihinden bu yana DTÖ üyesidir. DTÖ'de, Aşyalı Gelişmekte olan ülkeler, G-90 ve En Az Gelişmiş Ülkeler (EAGÜ) gruplarına dâhildir. Kamboçya, bir EAGÜ olup hem DTÖ Tarım Anlaşması hem de NAMA müzakereleri kapsamında tarife indirim yükümlülükleri bulunmamaktadır.

Kamboçya'nın hâlihazırda Çin ve Kore ile sırasıyla Ocak ve Aralık 2022'de yürürlüğe giren iki STA'sı bulunmaktadır. Ayrıca Kamboçya, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ile 8 Haziran 2023 tarihinde Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması (CEPA) imzalamış, Anlaşma 31 Ocak 2024'te yürürlüğe girmiştir. Kamboçya bunun haricinde, 2022'nin başlarında 15 Pasifik ülkesinden oluşan bölgesel bir ticaret paktı olan Bölgesel İşbirliği Ekonomik Ortaklığı (RCEP) yürürlüğe koymuştur. RCEP, 10 Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) üyesi devlet (Brunei, Kamboçya, Endonezya, Laos, Malezya, Myanmar, Filipinler, Singapur, Tayland ve Vietnam) ve Çin, Japonya, Güney Kore, Yeni Zelanda ve Avustralya' dan oluşan 15 Asya-Pasifik ülkesini içermektedir.

Türkiye ile Kamboçya arasında yürürlükte bir STA bulunmamaktadır.

4.9 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

ASEAN kapsamındaki tercihli tarife uygulamalarında Form D; RCEP kapsamında anlaşma hükümlerine göre menşe ispat belgesi/beyan; ÇHC-Kamboçya STA kapsamında ilgili menşe belgeleri gerekir. Ancak Türkiye ile Kamboçya arasında yürürlükte bir STA bulunmadığından Türk ürünleri için genel olarak MFN rejimi geçerlidir.

4.10 Sektörde Standartlar

Kamboçya, sağlık ürünlerinde ASEAN uyumlaşma çerçevesini ve DDF düzenlemelerini esas almaktadır. İlaçta GMP, serbest satış sertifikası ve ürün teknik dosyası; tıbbi cihazda risk sınıflandırması, teknik dosya ve uygunluk belgeleri önemlidir. Ülke, ürün güvenliği bakımından zorunlu ve gönüllü standartların karışık uygulandığı bir sistem kullanmaktadır.

4.11 Sektörde Etiketleme ve Ambalajlama

Ambalaj üzerinde ürün adı, aktif madde/teknik tanım, seri/lot numarası, üretim ve son kullanma tarihi, saklama koşulları, üretici bilgisi ve gerekli uyarılar bulunmalıdır. Steril ve kırılabilir tıbbi cihazlarda taşıma/depola işaretleri ayrıca önem taşımaktadır.

4.12 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar v.b.)

Türkiye çıkışlı gönderilerde denizyolu genellikle Sihanoukville Limanı üzerinden 25-35 gün, aktarmalı hava kargo ise Phnom Penh üzerinden yaklaşık 3-7 gün sürmektedir. Yüksek değerli, acil veya soğuk zincir gerektiren tıbbi cihaz/ilaçlarda hava kargo tercih edilir; hacimli sarf ürünlerinde

denizyolu daha ekonomiktir. Tayland ve Vietnam bağlantılı kara taşıması bölgesel dağıtım için de kullanılmaktadır.

4.13 Dağıtım Kanalları

Yukarıda da ifade edildiği üzere, 2025 yılı itibarıyla Kamboçya'da 3.846 kayıtlı eczane ve 527 ilaç ithalat/ihracat şirketi ve şubesi bulunmaktadır. Perakende satışlarda bağımsız eczaneler ile küçük zincirler baskın, toptan satışta ise lisanslı distribütörler ve ithalatçılar belirleyicidir.

4.14 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

Kamboçya e-ticaret pazarı 2024 yılında 1,51 milyar ABD doları büyüklüğe ulaşmış, 2025 yılında 1,78 milyar ABD dolarına çıkmıştır. Sağlık ürünlerinde sınır ötesi e-ticaretin rolü artmakla birlikte ilaç ve düzenlemeye tabi medikal ürünlerde lisans ve kayıt yükümlülükleri nedeniyle klasik distribütör modeli hala baskındır.

4.14.1 Özel Günler, Bayramlar v.b.

Tarih	Resmi Tatil
1 Ocak 2026	Uluslararası Yeni Yıl Günü
7 Ocak 2026	Soykırımı Yenme Günü
8 Mart 2026	Uluslararası Kadınlar günü
14-16 Nisan 2026	Khmer Yeni Yılı
1 Mayıs 2026	İşçi Bayramı
5 Mayıs 2026	Visaka Bochea Günü
14 Mayıs 2026	Kralın Doğum Günü
15 Mayıs 2026	Kraliyet Hasat Töreni
18 Haziran 2026	Ana Kraliçenin Doğum Günü
10-12 Eylül 2026	Pchum Pen günü
24 Eylül 2026	Anayasa Günü
15 Ekim 2026	Kralın Babasını Anma Günü
29 Ekim 2026	Kralın Taç Giyme Günü
9 Kasım 2026	Bağımsızlık Günü
23-25 Kasım 2026	Su Festivali
29 Aralık 2026	Ulusal Barış Günü

4.14.2 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Kamboçya'da Facebook açık ara en yaygın platformdur; TikTok, YouTube, Facebook Messenger, Instagram ve Telegram da yoğun kullanılmaktadır. 2025 başında 12,9 milyon, 2025 sonu/2026 başı itibarıyla yaklaşık 14,0 milyon sosyal medya kimliği bulunmaktadır.

4.14.3 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

Sınır ötesi e-ticarette de eşyanın GTIP'ine göre vergi uygulanır. HS 30 ürünleri için gümrük vergisi çoğunlukla yüzde 0, KDV yüzde 10'dur. Tıbbi cihazlarda vergi oranı ürün bazında değişebildiğinden gönderi öncesi HS kodu kontrolü gerekmektedir.

Tüm icracı Bakanlıklar ve Kurumlar adına Ekonomi ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan bir web sitesi, bulunmaktadır. Bu web sitesinden gümrük izinleri ve vergileri ve ticari düzenleyici prosedürler ve dokümantasyon gereklilikleri dahil olmak üzere gerekli tüm ticari bilgilere erişim sağlanabilmektedir: <https://www.cambodiantr.gov.kh/index.php?r=SearchProcedure/index>

Bu sitedeki “commodity” (ürün) linkine tıkladığınızda HS Koduna göre uygulanan her türlü vergi bilgisine ulaşılabilir.

Bu linkten ise uyulması gerekebilecek prosedür bilgilerine ulaşılabilir:

Import / Export Procedures - National Trade Repository (cambodiantr.gov.kh)

4.14.4 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

4.14.5 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

Phnom Penh merkezli hızlı kargo altyapısı gelişmektedir. DHL Express, FedEx, UPS, Kerry Express/CJ ve yerel son kilometre operatörleri kullanılmaktadır. Ancak ruhsatlı ilaç ve tıbbi ürünlerde teslimat modeli ürünün izin durumuna göre değerlendirilmelidir.

4.15 Tanıtım ve Pazarlama

Phnom Penh merkezli distribütör ağı, doktor/eczacı tanıtımı, hastane satın alma birimleriyle doğrudan temas, fuar katılımı, ürün eğitimi ve dijital kanallar birlikte kullanılmalıdır. Kamboçya'da sağlık alanında ilişki yönetimi ve distribütörün saha ekibi belirleyicidir.

4.16 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Pazarın fiyat duyarlılığı yüksektir. Jenerik ilaçlar, temel tedavi ürünleri, vitamin ve takviyeler, yara bakım ürünleri, tek kullanımlık sarf malzemeleri ve bakım kolaylığı yüksek, satış sonrası desteği olan medikal cihazlar daha hızlı kabul görmektedir. Özel hastaneler daha kaliteli/markalı ürünlere yönelirken kamu ve geniş eczane kanalı maliyet-etkin çözümleri tercih etmektedir.

4.17 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti damping vergisi v.b.)

İlaçlar için Kamboçya'da gümrük vergisi genel olarak yüzde 0'dır. KDV oranı yüzde 10'dur. Belirli eşyalarda özel vergi uygulanabilmekle birlikte ilaçların büyük bölümü için ana vergi yükü KDV'dir. Tıbbi cihazlarda gümrük vergisi GTIP bazında değişebildiğinden ithalat öncesinde Cambodia National Trade Repository üzerinden HS kodu üzerinden sorgulama yapılmalıdır.

4.18 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Tarife dışı engellerin başında ürün kayıt yükümlülüğü, etiket/marka onayı, lisanslı ithalatçı ile çalışma zorunluluğu, kamu alımlarında teknik şartname uyumu, kalite belgelerinin kabulü ve fiili dağıtım ağına erişim gelmektedir. Sektörde sahte/kaçak ürün riski de önemli bir piyasa kusurudur.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.)

Kamboçya'nın ilaçta yüzde 90'dan fazla ithalat bağımlılığı vardır. Özel hastane/klinik yatırımlarının artması, eczane ağının genişlemesi, temel sağlık hizmetlerinin yaygınlaşması ve sağlık harcamalarının kademeli yükselmesi pazara giriş fırsatı doğurmaktadır.

Türkiye açısından kalite-fiyat dengesi güçlü jenerik ilaçlar, OTC ürünleri, pansuman malzemeleri, steril sarf ürünleri, temel medikal cihazlar ve ortopedik ürünler öne çıkmaktadır.

Türkiye-Kamboçya ekonomik ilişkilerinin 2025 sonu itibarıyla ivme kazanması da sektörel işbirliği zeminini güçlendirmektedir.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler (Örnek: yoğun rekabet ortamı, korumacı politikalar, tüketici tercihlerinde farklılıklar, ekonomik dalgalanmalar, siyasi istikrarsızlık v.b.)

Başlıca tehditler düşük fiyatlı Hint, Tayland, Çin ve diğer ASEAN ülkelerinden gelen ürünlerle yoğun rekabet; kayıt ve izin süreçlerinde zaman kaybı; kamu ihale ve ödeme süreçlerinin yavaş işleyebilmesi; sahte/kaçak ürün riski; dağıtım ağının Phnom Penh merkezli yoğunlaşması; döviz, lojistik ve soğuk zincir maliyetleridir.

7. İlaç ve Tıbbi Cihaz Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Türkiye'den ihracat yapmak isteyen firmaların öncelikle Kamboçya'da DDF nezdinde işlem yürütebilecek lisanslı bir distribütör/yerel temsilci ile çalışması önerilir. Ürün portföyü bakımından jenerik ilaçlar, pansuman ve yara bakım ürünleri, hastane sarf malzemeleri, temel tanı ve görüntüleme cihazları ile ortopedik ürünler öncelikli görülmektedir. Ürün dosyalarının ASEAN teknik formatına uygun hazırlanması, İngilizce/Khmerce etiket onayı, satış sonrası teknik destek planı, eğitim ve yedek parça yönetimi, özellikle tıbbi cihaz satışlarında rekabet avantajı sağlayacaktır.

Sektörde kayıt ve ürün dosyası yönetimi fiilen yerel distribütör/temsilci üzerinden yürütüldüğünden, doğru partner seçimi pazara girişin en kritik unsurudur.

Soğuk zincir gerektiren ürünlerde Phnom Penh merkezli depo ve dağıtım kabiliyeti olan ithalatçılar tercih edilmelidir.

Pazara doğrudan büyük hacimli giriş yerine distribütör üzerinden pilot ürün listesiyle başlamak daha uygun bir strateji olarak görülmektedir.

8. Genel Değerlendirme

Kamboçya ilaç ve tıbbi cihaz pazarı, yerli üretimin sınırlı, ithalat bağımlılığının ise yüksek olduğu bir pazardır. Kamu sağlık altyapısının kademeli gelişimi, özel hastanelerin büyümesi, eczane ağının genişlemesi ve kronik hastalık yükünün artması, özellikle jenerik ilaçlar, OTC ürünler, sarf malzemeleri, temel hastane ekipmanı, tanı kitleri ve uygun maliyetli medikal cihazlarda kalıcı talep yaratmaktadır.

Pazara girişte kayıt, etiket onayı, lisanslı yerel temsilci/distribütör ve fiyat rekabeti belirleyici unsurlardır.

Türkiye açısından marka/kalite dengesi ve rekabetçi fiyat kombinasyonu ile pazarda büyüme potansiyeli bulunmaktadır.

9. Yararlı Kurum/Kuruluşlar

Ministry of Health Cambodia - www.moh.gov.kh

Department of Drugs and Food / CamPORS - ddf.moh.gov.kh

Cambodia National Trade Repository - cambodiantr.gov.kh

General Department of Customs and Excise - customs.gov.kh

Council for the Development of Cambodia - cdc.gov.kh

EuroCham Cambodia - eurocham-cambodia.org

PHAR-MED Cambodia - pharmed-asia.com

KAYNAKÇA

Department of Drugs and Food. (2024). Drug and medical device regulation in Cambodia. Ministry of Health.

International Trade Centre. (2024). Trade Map: Trade statistics for international business development. <https://www.trademap.org>

United Nations. (2024). UN Comtrade Database. <https://comtrade.un.org>

World Bank. (2024). World Integrated Trade Solution (WITS). <https://wits.worldbank.org>

Ministry of Health Cambodia. (2024). Cambodia health sector overview. <https://www.moh.gov.kh>

U.S. Department of Commerce. (2024). Cambodia healthcare sector country commercial guide. <https://www.trade.gov>

World Health Organization. (2023). Cambodia pharmaceutical country profile. <https://www.who.int>

Trading Economics. (2024). Cambodia imports of pharmaceutical products. <https://tradingeconomics.com>